

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja za poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobajo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Dalje.)

Kmet in duhovščina.

Pri nas v državnem zboru se nimamo demokratske stranke, ali na Nemškem jo imajo; in tam so demokrati še zmirom zoper vsako postavlo glasovali, ki je hotela delavcem in kmetom pomagati, češ, mi moramo le na to delati, da se bode sedanja bržava podrla prej ko mogoče. Torej ta stranka ni gospodarska, ona tudi ne zna ničesar, razun ponavljati vse tiste laži in obrekovanja, ki so jih brezverni protestantski in drugi pisatelji zoper našo sv. cerkev izmislili.

Imeli smo dozdej veliko nasprotnikov sv. vere, ali ti volkovi so bili vsaj toliko premeteni, da so si oblekli, češ, so sli med ljudi, ovčja oblačila. Liberalci so veri nasprotni, ali oni to prikrivajo. Narodovci so nasprotniki sv. cerkve, ali sem ter tje gredo tudi še v cerkev kazat ljudem, kako dobri kristjani da so. Socijalni demokrati pa odločno pravijo: »Mi nimamo vere, Kristus ni Bog, papeža in škofov ne poznamo, zakramentov tudi ne, sploh na večnost ne verjamemo, mi hočemo nebesa na svetu, po smrti jih pripuščamo angeljem in vrbcem!«

Pazi, dragi kmečki bralec, kaj n. pr. demokrati sicer o veri pišejo! Oni imenujejo Kristusa in Mater božjo goljufa.* Voditelju socijalnih demokratov, Bebelu, je Mohamed najslavnejši mož Azije. On piše n. pr. »L. 632. je umrl v naročju svoje žene mož, katerega ime je svet napolnilo, največji mož, ki se je kedaj rodil v Aziji.**» Kje pa Kristus ostane? Vidiš, bralec, turška vera uči: »Bog je in Mohamed je njegov prerok«, socijalni demokrat pa še toliko vere nima! On pravi, Mohamed je, Boga pa ni. »Socijalizem in krščanstvo sta različna, kakor noč in dan***» »Krščanstvo je najbolj hlapčevsko med vsemi hlapčevskimi veroizpovedanji; na potu stoji križ z napisom: Usmiljenje, milostljivi Jezus, sveta Marija, prosi za nas! To je neizmerna ponižnost krščanstva v vsem njegovem siromaštvu. Kdor tako vse svoje upanje na usmiljenje zida, je v resnici zaničevanja vreden siromak****» Drugače o sveti veri tudi satan v peklu ne govori, toda vam, kmetje, pravi v obraz socijalistični lažnik: »Tej stranki (duhovnikom) ni za vero, katera v nevarnosti ni, ampak za vladarstvo«.

Vera ni v nevarnosti? Ako bomo mi zavrgli sv. križ, kakor so ga nekaj ljudstva v severni Afriki, v Mali Aziji, prestavil ga bo Bog v druge kraje. On je mogočen dovolj, da lahko izpolni svojo obljubo: »Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenška vrata je ne bodo zmagala«; ali vaši domovi,

kmetje, bodo v nevarnosti, naša draga domovina bo v nevarnosti, ako bo ljudstvo verjelo socijalnim demokratom, ako bo postalo nevernejše od Turkov. Toda mi se tega ne bojimo; kajti kmet je pameten dovolj, da vé, da brez Boga biti ne moremo, da vé, da so mu duhovniki, njegovi sinovi in bratje, boljši prijatelji, kakor demokratje, ki so prišli, Bog vé, od kod k nam. Naj gredo Ingwer in vsi njegovi pristaši v Afriko k zamorcem, ali kam drugam, ter naj tam pokažejo svoje znanje!

Kmet in socijalni demokrati.

Vsi stanovi so neki kmetu sovražni, najbolj sevé duhovniki, tako trdé socijalni demokrati; zato se morajo vsi odpraviti, če drugače ne, pa odrezimo jim glave! »Skušnja nas uči, da se le takrat iznebimo zobobola za vselej, če si damo bolen zob izdreti«, torej proč z velikim posestvom, proč z vero, proč z duhovniki, proč z vsakatero oblastjo! Čudno, če nas zob boli, naj ga izderemo, ako nas pa glava boli, ali jo bomo odrezali? Sedanji gospodarski red v državi ni dober, mar se naj zategadelj odpravi vsakateri red in vsakatera oblast? Socijalni demokrat pravi dalje: »Ako hočemo zlo enkrat za vselej odstraniti, mora se odpraviti zasebno premoženje; zemlja ni samo za nekatere, marveč za vse, ona mora biti torej last vseh in ne samo posameznikov. Vsaki, kdor ima veselje do obdelovanja zemlje, naj isto obdeluje, in dotični pridelki so njegovi.«

V tem nam podaja socijalni demokrat svoje gospodarsko izpovedanje. Čudno, v Boga ne veruje, na Kristusa tudi ne, ali on trdi, da je zemlja za vse! Kdo pa je socijalnemu demokratu to povedal, odkod pa ima ta nauk, da je zemlja za vse? — Lovčec je šel enkrat na zajčji lov; zagledavši ga, so zajci začeli pobirati svoja šila in kopita, ter so zbežali v grmovje. Le eden se je šel za bolj prebrisanega ter ni hotel bežati. Ta se je ustavil na zadnje noge, vzdignil dolga ušesa ter začel lovca groziti: »Ti mi ne smeš storiti ničesar, svet je za nas vse!« — Lovčec se je na to smejal, ter dejal prebrisanemu zajčku: »Prav govoriš, ali jaz imam puško, ti je pa nimaš, zato bodeš ti zdaj moj!« — Pok! Ustrelil je zajca in od te dóbe zajci ne verjamejo več, da bi svet bil za vse.

Nekako tako bi se tudi na svetu godilo, ko bi ne bilo nad nami Boga, katerega otroci smo. Sveta vera nam je razodela, da smo božji otroci, da je svet nas vseh, sveta vera nas uči, da smo dolžni ljubiti se med seboj, da bližnjemu ničesar storiti ne smemo, kar mi nečemo, da bi drugi nam storili. Kdor pa v Boga ne veruje, ta tudi ne more verovati, da bi si ljudje bili bratje, in vsled tega nima pravice tirjati, naj bi svet vseh vkup bila zajedna lastnina; brez vere bil bi človek, kakor žival: močnejša uničuje slabše brez greha, brez krivice.

*) Sofargue, Materialismus 9.

**) Bebel, Moham. Culturperiode 22.

****) Dietzgen, Religion der Socialdemokratie 26.

*****) Dietzgen c. l. 27.

Svet je za vse, a lastnina je razdeljena. Posamezniki smejo posvetno premoženje posedati, o njem razpolagati, a rabiti jo morajo tako, kakor bi bilo vseh. Krščanski človek se premoženja naj poslužuje, kakor hišnik božji Bogu v čast in bližnjemu v prid.

Socijalni demokrati nam tudi še razlagajo, kako naj bi bili vsi ljudje lastniki sveta: »Vsaki, kdor ima veselje do obdelovanja zemlje, naj isto obdeluje in doletni pridelki so njegovi.« — Tega novi »kmečki prijatelji« ne povedo, kaj bo z onimi, ki do dela nimajo nobenega veselja? Kmečko delo tudi roke žuli, kosa, oralo, kopalo, vile in vsa druga orodja človeka utrudijo in ko bi treba ne bilo, bi dostikrat najpridnejši kmet rajši v senci ležal, mesto da v potu svojega obraza išče kruha za-se in svoje otroke. Razdelimo vse med vse, potem jih bomo dosti imeli, ki ne bodo hoteli prav nič delati, misleči: »Nič ne dé, če jaz ne delam, delal bo že sosed, šel bodem k njemu in delila si bodeva poljske pridelke, ker mora v socijalistični državi biti vse vseh.«

V tej tirjatvi, kmečki bralec, bodeš lahko spoznal, kako je novi socijalistični nauk nespameten, kako nevarni so tebi ti »novi prijatelji«. Vsakateri kmet dobro vé, kako je pri hiši vse narobe, kedar očeta ni doma. Nihče ne ukazuje, nihče ne uboga, vsak dela ali ne dela, kar se mu prav zdi; in kjer vsakdo dela, kar se mu poljubi, noben ne bode izpolnjeval svojih dolžnostij. Le pomisli, kmet, kaj bode, kedar bodo hlapci rekli: »Živino bomo krmili, kedar se nam poljubi, snopje bomo spravljali, kedar bo nas veselilo, vinograde okopavali, kedar bo nam prav!« Potem bo vse narobe in nazadnje vsi vkup kruha ne bodo imeli. Takih razmer na svetu nikoli ni bilo in jih tudi nikdar ne bode. Demokrati sicer pravijo: »V državi, katera bo skrbela za to, da bodo imeli vsi državljani dovolj kruha, se kmetu ni treba bati, da bodo kedaj on ali pa njegovi otroci stradali.« Demokrati torej mislijo, da bi potem mogla država kmete s kruhom oskrbovati. Čudno! Dandanes kmet pridelava ljubi kruhek, kmet orje in seje in žanje, Bog pa mu daje k temu dežja in solnca. Od kmeta dobivajo kruh še le drugi. V bodoče pa bo neki država delila kmetom kruh, demokrati so tisti čarovniki ali coperniki, ki bodo v velikih tovarnah iz kamenja delali kruh, potem nikomur več stradati ne bo treba in delali bomo tudi le tedaj, kedar nas delo veseli. To ti demokrat obeta, ali od obljube do izpolnitve je dolga pot. Od obljub se še nihče ni zredil, tudi kmetje ne, in naši kmetje niso tako kratke pameti, da bi ne uvideli, kako prazne in neumne so te obljube naših »novih prijateljev«, socijalnih demokratov. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Pridiga,

katere so govorili premilostljivi knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik v začasni cerkvi o. o. frančiškanov o priliki blagoslovljenja peterih novih zvonov za novo farno cerkev blažene Device Marije, matere milosti, v Mariboru na devetnajsto pobinkošno nedeljo, 13. oktobra 1895.

I.

Prav stara je sicer navada, da se rabijo zvonovi pri službi božji. Saj je nosil že viši duhovnik v jeruzalemskem templju krasno oblačilo, na katerega koncih je viselo dvanajst iz čistega zlata vlitih zvončkov, da bi njihovo milo zvonjenje poviševalo službo božjo. (II. Moz. 28, 33, 35.) Vendar pa še v prvih stoletjih niso imeli kristijani zvonov, ker so morali večinoma na tihem v

podzemeljskih jamah in skrivnih brlogih opravljati svoje svečanosti. Pač velika žalost, kaj ne predragi? Ali ne zavlada globoka žalost, ko vtihnejo in obmolknajo zvonovi na Veliki četrtek? In takošna doba tihe žalosti za vernike so bila prva tri stoletja po Kristusovem rojstvu. Pa kakor vskipi vsako krščansko srce veselja in radosti, ko na Veliko soboto zapoje zvon z visokih lin, oznanjujoč veselo vstajenje, tako radosten čas, bi rekel, je napočil za cerkev, ko je v začetku četrtega veka vrli cesar Konstantin Veliki dovolil kristijanom, da smejo očitno po svoji sveti veri služiti troedinemu Bogu. Začeli so sedaj kristijani zapuščati svoja skrivališča in zidati lepe hrame in hiše božje. In kmalu so sprejeli tudi zvonove za cerkvene slovesnosti. Nekateri trdijo, da je sv. Pavlin († 431), škof v Kampanjskem mestu »Nola« pri Neapolju, omislil in vлил prve zvonove. Drugi pa resnijo, da je irski škof, sv. Fokern, ki je umrl okoli leta 490 in katerega časté zvonarji kot svojega patrona, iznašel in vлил prvi zvon. Bodi temu, kakor bodi, gotovo in dognano je, da je že v sedmem stoletju papež Sabinijan (604—606) vpeljal zvonove v cerkvi, in da so pri njegovem pogrebu v Rimu prvokrat peli zvonovi mrtvaške žalostinke. Od te dobe se je poraba zvonov pri cerkvenih opravilih v kratkem razširila po vsem krščanskem svetu. Ni dolgo trajalo, in šteli so si najbogatejši plemiči v posebno čast, ako so mogli za cerkve in kapele pri-skrbovati zvonove, ki so nosili njihova krstna imena. In tako se je našlo tudi v tej fari mnogo blagodušnih dobrotnikov, ki so oskrbeli petero zvonov, katerih prvi in največi tehta 4121 kilogramov ali okoli 82 stotov in poje glas G; drugi šteje 2488 kilogramov ali 48 stotov in ima glas H; tretji je težek 1300 kilogramov ali 26 stotov in poje glas D; četrty ima 700 kilogramov ali 14 stotov in zvoni glas g; peti in najmanjši tehta 311 kilogramov ali 6 stotov in doni glas h. Vbrani so torej ti zvonovi v soglasju Gdur in tehtajo skupno 8920 kilogramov ali 176 stotov. Vsa teža pa z opravo vred znaša 14.200 kilogramov ali približno 282 stotov. Iz teh podatkov smemo sklepati, da bode to zvonjenje krepko, krasno, veličastno.

Pa kakor je raba zvonov v cerkvi starodavna, tako so tudi obredi ali ceremonije staročastite in prepo-membne, s katerimi blagoslovlja cerkev nove zvonove. Po zvu-nanjem je to blagoslovljenje močno podobno sv. krstu, posebno ker se k temu opravi tudi kumi ali botri jemljejo. Vendar pravi krst to ni, ker se zakra-ment sv. krsta deli le umnim stvarjem in živim, ne pa neživim in brezumnim; mnogoveč je ta obred le blago-slovitev, ki kaže, da se zvonovi odločijo od drugih stva-rij in se posvetijo Bogu, njegovi službi ter da so nekako podobni živim stvarjem, ki stopijo s farniki v duhovno zvezo. Nimajo sicer src, ali vendar z župljani žalujejo in se radujejo; nemi so, vendar znajo govoriti in sicer o raznih priložnostih različno, a takó, da jih prav do-bro umeje in čuti vsak verni kristijan.

Psalmi, katere molijo škof in duhovniki pri posve-titvi zvonov, so tako odbrani, da bi se naj Bog usmilil kristijanov in je mogočno branil, ker prihaja od njega vsak dober in popoln dar. — Po odpetju lepih psalmov se zvon znotraj in zvunaj umije, kar pomenja, da mora vse, kar se Bogu izroči, čisto biti in brez madeža, da morajo torej farani na zvonov klic s čistim srcem pri-hajati k službi božji. — Potem se zvon mazili sedem-krat zvunaj in štirikrat znotraj v podobi križa in med molitvami. Maziljenje s sv. oljem in sv. krizmo pomenja milost božjo, katera težave pri izpolnjevanju božjih za-povedij slajša in lajša ter podaja moč zoper skušnjavca in zapeljivca. In sveti križ je bogati vir, iz katerega tekó vse milosti, kakor je molitev tisti pripomoček, s katerim si izprosimo potrebnih milostij. Sedmero zvunaj